

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

14.06.2013 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

news.expert.bg

✓ Безразборните такси и корупция тормозят бизнеса

<http://news.expert.bg/n427875>

Оплакванията на бизнеса по отношение на държавната администрация и икономическата среда у нас са многобройни. Две от тях обаче се открояват като основни – безбройните такси, много от които според предприемачите са незаконни, и корупцията, ширеща се около бюрата на чиновниците, от което зависи бързината за издаване на определен документ или печеленето на дадена обществена поръчка.

Ден след срещата с министър-председателя Пламен Орешарски, която работодатели и синдикати определиха като „приятелски диалог“, представители на тези две съсловия обобщиха от какво не е доволен бизнеса у нас и какво се очаква от новото правителство, цитирани от bTV.

Инвестиционният климат в България е затруднен от стотиците такси, като поне около 180 от тях са незаконни, обясни Божидар Данев, председател на Българската стопанска камара (БСК).

„Ще ви дам пример. Отивате да си изкарате документ за право на строеж. По закон всеки такъв документ с регулаторен характер трябва да струва колкото са разходите на общината. За всеки район на София обаче таксата е различна, а разходите на общината са едни и същи. Такса отпадъци пък е направо противоконституционална – зависи от имущество, а не от количество отпадък. Разделното събиране се провали, защото няма икономически стимул. В Бяла извозването на контейнер боклук струва 37 лева, а в Несебър е 17-18 лева, просто се надписват средства“, обясни Данев.

Според него е важна и скоростта за издаване на документите от съответната институция като трябва да има ясни срокове за това. Иначе съществува предпоставка за корупционни практики, които към момента били повсеместни. Данев и Васил Велев, от Асоциация на индустриалния капитал, посочиха като най-компрометиран аспект от работата на бизнеса с администрацията обществените поръчки. Това се потвърждавало от факта, че 98% от поръчките се печелят от 2% от фирмите. „Четири фирми са си увеличили около 5-7 пъти оборотите в строителния сектор, въпреки че там е най-голямата криза. Това говори за обръч от фирми и търговия с влияние“, каза още председателят на БСК. В понеделник премиерът вече обеща стъпки в посока преразглеждане на Закона за обществените поръчки, както и комисия от зам.-министри, които да помислят за облекчаване на някои от административните такси пред инвеститорите.

Според синдикалистите Димитър Манолов и Чавдар Христов обаче трябва да се помисли и за доходите на гражданите. „Важно е да се повиши покупателната способност. Ако хората нямат пари да купуват продукцията, каквито и мерки да се приложат за облекчаване на бизнеса, всичко се обезсмисля“, посочи Манолов.

[bgnews](http://bgnews.me)

✓ Бизнесът няма да декларира доходи и имущество

<http://bgnews.me/%D0%B1%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%8A%D1%82-%D0%BD%D1%8F%D0%BC%D0%B0-%D0%B4%D0%B0-%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%80%D0%B0-%D0%B4%D0%BE%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B8-%D0%B8-%D0%B8%D0%BC/>

Парламентарният шеф Михаил Миков обеща спешна ревизия на поправката „Янев“, от която вероятно ще отпаднат и други засегнати

Парламентът ще преразгледа приетите в края на миналото Народно събрание промени, предложени от лидера на РЗС Яне Янев, с които шефовете на работодателски организации се задължаваха да декларират пред Сметната палата доходи и имущество. Засега лидерите на синдикатите, членове на регулаторни органи, шефове на енергийни и водни дружества, директори на дирекции в митниците, в приходната агенция, посланици, представители на държавата в ръководни европейски органи обаче остават в числото на проверяваните. Но вероятно и те ще отпаднат.

“Със спешна поправка в Закона за публичност на имуществото на лица, заемащи висши държавни длъжности, ръководителите на работодателските организации ще бъдат извадени от списъка“, обяви председателят на парламента Михаил Миков след среща с представители на бизнеса и социалния министър Хасан Адемов.

Предстои промените да се обсъдят между политическите сили в парламента. Те няма да бъдат вкарвани чрез Министерския съвет, а ще бъдат внесени от депутати, за да се скъси процедурата. Според Миков е необходима поправка в закона, и то не само по отношение на работодателските организации, които членуват в тристранката.

“Промяната е необходима и от гледна точка на целесъобразността, защото проверката на Сметната палата трябва да обхване допълнително огромен брой лица“, обясни председателят на парламента.

Още при приемането ѝ поправката "Янев" бе определена като силно популистка и неработеща. Шефовете на работодателски организации категорично отказаха да подават декларации и напомниха, че изменението е в разрез с европейската практика. Същото направиха и българските представители в европейски органи, които пък се оправдаха, че вече са декларирали доходите и имуществото си при постъпването си на работа в евроструктурите. Шефът на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев бе категоричен вчера, че няма практика не само в Европейския съюз, но и в света шефове на работодателски организации да се отчитат пред Сметната палата. Той опонира на Михаил Миков, че заради поправките бизнесът е саботирал работата на тристранния съвет за сътрудничество, като припомни, че са участвали в дейността му на експертно ниво. "Станало е възможно да се допуснат преднамерени актове с определени предизборни цели, които са взети в последните два работни дни на предишния парламент. Сега те трябва своевременно да бъдат поправени, за да отговори българското законодателство на европейското и да имаме нормална работа в тристранния съвет", допълни Велев.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Стандарт](#)

✓ Зеленият ток по-евтин, но сметките замръзват

http://www.standartnews.com/biznes-biznes/zeleniyat_tok_poevtin_no_smetkite_zamrazvat-192296.html

София. Поевтиняването на тока от новите зелени централи с до 45% от 1 юли няма да се отрази на тарифите, по които ще плащат битовите абонати от следващия месец. Това стана ясно от думите на председателя на ДКЕВР Анжела Тонева. Предложението на ДКЕВР е цените на тока от най-мощните солари да паднат с 34%. Към момента обаче няма много нови ВЕИ мощности, които предстои да влязат в експлоатация, и те няма да окажат влияние на крайните цени на тока. Възможно е промяна в тарифите заради зеления ток да има от 1 юли 2014 г., предупреди Тонева. Без да го казва директно, от думите на шефката на ДКЕВР стана ясно, че по всяка вероятност от следващия месец цената на тока за обикновените хора ще остане без промяна. Тонева обаче предупреди, че трябва да се преразгледа политиката за подпомагане на производителите на ток от ВЕИ. "Много трудно и почти невъзможно е това да се прави само с регулиране на цените и да се постигат поставените цели за възобновяемата енергия", каза председателят на ДКЕВР.

Намаляването на цените на зелените централи предизвика недоволството на производителите. ДКЕВР е допуснала грешки при изчисленията, предупреди Андрей Бъчваров от Българската асоциация за биомаса. По повод готвеното намаляване с 25-28% на тока от този тип централи той заяви, че подходът на регулатора е правилен, но се базира на грешни параметри. Бъчваров подчерта, че голяма част от парите на био ТЕЦ-овете отиват за заплати, а те създават и много повече работни места от фотоволтаиците.

✓ Трябва ни борса за продажба на борчове

http://www.standartnews.com/mneniya-komentar/tryabva_ni_borsa_za_prodzahba_na_borchove-192301.html

Бизнесът с дългове е на път да се превърне в златна мина у нас. Около 15 са големите компании, които оперират в тази сфера, написа вчера "Стандарт". Близо 15 млрд. лева е общият размер на дълговете на фирми и граждани, дадени за събиране от колекторски фирми и съдия-изпълнители. Коментар за ситуацията с дълговете потърсихме от Камен Колев, зам.-председател на Българската стопанска камара.

Междуфирмената задължнялост у нас е изключително висока и се задържа такава от доста години. Това означава, че имаме продадени стоки и услуги, но няма плащане в предварително договорения срок и по веригата този дълг се мултиплицира. Нашите изследвания показаха, че общият дълг на нефинансовия корпоративен сектор, което не включва банките, възлиза някъде около 160 млрд. лева, от които 100 млрд. са междуфирмени задължения.

Но проблемът не е се крие в това, че има голям обем междуфирмени задължения, а в това, че в голямата им част те са просрочени. Според нас става дума за около 40% или 40 млрд. лева по експертна оценка. Няма място у нас, където човек да отиде и да продаде този дълг, няма платформа. На борсата например се продават дългове, но това са секюритизирани нетърговски дългове. Така че това е проблем, че няма къде човек да продаде това вземане. Най-добре е в интернет да има една платформа, където да се отбелязва, че например човек има да взима 1 млн. от някого, показва се документално, че това действително е реално вземане. Може да е решение на съда, договори, фактури и казват условията, при които сте готови да продадете това свое вземане.

От другата страна са купувачи, които влизат във владение на този дълг. Те го купуват, за да се опитат до го препродадат на по-висока цена след време или да влезнат в самата фирма, която е носител на този дълг. В този ред на мисли развитието на пазара на търговия с просрочени вземания у нас е добре. Така ще се развърже тази междуфирмена задължнялост. Тъй като този, който продава вземането си, получава нещо малко, което го устройва и му решава краткосрочните проблеми

. И нататък по същия начин се развързва, доколкото може, тази верига. Така че трябва да се приветства това, че у нас има такъв опит и капитали. Разбира се, колекторските фирми си преценяват риска, когато купуват просрочени вземания. Големият проблем е, че няма място, където да става този пазар, и това място да е прозрачно и да буди доверие - там да се обръщат тези, които искат да продават вземания, и тези, които искат да ги купят. В чужбина има такива платформи, но у нас няма.

За сравнение, даже и в бившите социалистически страни съществуват подобни платформи - в Румъния даже има борса за такива дългове. За да се разширява пазарът на търговия с вземания, навярно участниците си правят някаква сметка, че в бъдеще икономиката ще се подобри и длъжниците ще започнат да се издължават, иначе за какво са им тези закупени вземания. Нали все пак те трябва да им донесат дадена печалба след време по някакъв начин. Може да се направи и такъв оптимистичен извод. Аз поне със сигурност виждам тази полза, че чрез това ноу-хау и капитали ще се развърже донякъде тази верига от междуфирмени задължения.

Вярно е, че този дълг се мултиплицира и разплащайки 100 лева например, друг разплаща 50 лева и т. н. Така, ако по веригата се пусне една малка сума, тя ще елиминира многократно повече междуфирмени задължения. Например държавата дължи 280 млн. лева на бизнеса (по обществени поръчки). Ако държавата се разплати, тези 280 млн. лева ще развържат 1, 2, 3, 5, а може би и 10 млрд. лева задължения, зависи от междуфирмената верига, тъй като този ефект ще се мултиплицира.

Вливането на свежи пари и купуването на редуцирани дългове е добре, поне аз не виждам никакви опасности за икономиката от разрастването на този вид бизнес. Най-важното е пазарът да е прозрачен и да няма тези силови подходи за събиране на дълговете, познати от едно време. Ако всичко е ясно, прозрачно и на пазарна основа, то трябва да се приветства - няма значение, че се търгуват дългове, а не домати.

[Вестник 168 часа](#)

✓ "168 часа": 1 млрд. лева се крадат годишно от обществени поръчки

<http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=2058063>

Над 1 млрд. лева годишно губи държавата от обществени поръчки с корупционен риск. Сумата е горе-долу колкото годишния бюджет на МВР. И на Министерство на отбраната. 1 млрд. лв. са достатъчни, за да се повишат пенсиите с 10%. Или да се повиши бюджетът за здравеопазване с една трета.

"В нашите анализи установихме около 600 слаби места при провеждането на процедурите - каза пред "168 часа" и.д. директорът на БОРКОР Елеонора Николова. - Изследвайки целия обем обществени поръчки за периода 2008-2012 г., можем да кажем, че при 20% от тях проследяваме възможности за корупционни действия и прояви."

По данни на Центъра за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност към МС за този период са възложени 81 847 обществени поръчки. Общата им стойност е малко над 31 млрд. лв.

"Средногодишно се провеждат 16 369 поръчки, като през тях се разпределят по 6,3 млрд. лв. При 20% от тях ние установяваме корупционен риск. Не можем да се произнесем, че има корупция, защото все пак това е работа на разследващите органи", уточни Николова.

Така се получава, че за тези пет години може да е имало корупционни схеми при поръчки на стойност около 6 млрд. лв. Което е близо една четвърт от годишния бюджет на страната. Спецанализът стига до още един стряскащ извод.

"95% от тежестта в една процедура по Закона за обществените поръчки е административна - казва Николова. - Нашият извод е, че при 4 до 5 млрд. лв. годишно, които се разпределят чрез поръчки, повече от 1 млрд. се отклонява. Не работи за обществото. Оказва се, че тази огромна сума е погълната от административни такси по ведомства, съдилища, от различни тежести и материални натоварвания плюс корупционни практики, които проследяваме. На практика тези суми изобщо не влизат в реалната икономика."

Анализът на БОРКОР показва, че покрай тези неприемливи практики търгове се печелят и от съмнителни фирми без квалификация за определени специфични дейности.

"Проследихме обществени поръчки, при които проектите за водни цикли отиват в компании, които се занимават с внос и износ на употребявани коли", казва Николова. Тя отказва да каже от кои градове са те: "Избягваме да посочваме конкретни случаи, защото не сме разследващ орган. Само ще допълня, че нашите анализатори проследиха и значителен брой случаи, отразени в медиите. Сигналите за изкривени обществени поръчки са били анализирани в рамките на т. нар. "анализ на конкретни случаи". Ние сме аналитичен център, който установява слаби места (портали на корупция) и разработва ефективни мерки за тяхното неутрализиране или поставяне под ефективен контрол."

Обикновено когато фирми с несвойствена дейност печелят сложни обществени поръчки, се оказва, че това са консорциуми, регистрирани дни преди решението на възложителя.

Подробности може да прочетете в печатното издание на вестника

[Вестник Капитал Daily](#)

✓ Правила във ваканция

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/06/13/2081121_pravila_vuv_vakanciia/

Дни преди крайния срок за изработване на част от наредбите в туризма нито една от тях не е готова

Неодобрените наредби на практика ще блокират изпълнението на новия закон, за чието създаване браншът търпеливо чака цели четири години.

Когато в късните часове на един от последните работни дни на предходния парламент бе приет окончателно готвеният рекордните четири години нов закон за туризма, депутатите обясниха бързането си с важността на новите правила за работата на сектора. Именно там в заключителните разпоредби бе поставен срок и за изработване на цялата подзаконова база. С нея трябваше да се заеме служебното правителство, а дори уволненият първоначално зам.-министър по туризма Иво Маринов бе върнат на работа именно с цел тя да бъде изработена.

Сега обаче, дни преди заложения краен срок за 7-те наредби, заповеди и тарифи по закона, готови текстове отново няма. Нито пък обяснение защо. Заради вероятното реструктуриране на ресора в администрацията не е ясно въобще и кога ще бъдат приети. Това пък на практика блокира изпълнението на закона и създава напрежение в туристическия сектор, тъй като отлага влизането в сила на важни за брашна промени и представителите му са принудени да работят по старите правила, много от които са неадекватни на реалността.

Дългото отлагане

Развиващият се с бързи темпове през последните години туристически бранш дълго чака за изработването на ново законодателство, което да е адекватно на актуалната картина в сектора. Веднага с идването на власт на правителството на ГЕРБ през 2009 г. започна работата по него, като част от положенията присъстваха дори в предизборните обещания на партията към бранша. Но в парламента текстовете влязоха почти четири години по-късно. След като кабинетът "Борисов" обяви, че подава оставка, новият закон за туризма бе на косъм отново да не бъде приет.

Три дни преди разпускането на парламента обаче депутатите набързо и при извънредно работно време до малките часове на нощта гласуваха на второ четене текстовете от закона. Обяснението за продължилото часове заседание бе именно спешната нужда от приемането на нови правила за туризма. В самия закон пък бяха записани срокове, в които да се приеме и цялата подзаконова база - наредби, заповеди, тарифи и др. Тъй като част от тях трябваше да бъдат приети до три месеца, т.е. до 26 юни, първоначално уволненият от служебния икономически министър Асен Василев негов заместник с ресор туризъм - Иво Маринов, бе върнат на работа, за да ги пише. Седмица преди този срок обаче за обществено обсъждане не е публикуван нито един документ. Не е и ясно кога това ще се случи.

И отново

Сред седемте наредби, заповеди и тарифи по закона, които трябва да бъдат приети до 26 юни, са и ключовите правила за получаване на категоризацията за хотели, за работата на туроператорите, за детските организирани пътувания, за сключването на задължителна застраховка за отговорност на туроператорите.

Дни преди крайния срок обаче няма публикуван нито един документ за обществено обсъждане, което означава, че на практика няма как те да бъдат приети до заложения в закона срок.

От туристическия бранш съобщиха, че през последните месеци са правени няколко заседания по изготвянето на наредбите, като никой от сектора няма обяснение защо нито една от тях не е била гласувана на заседание на Министерския съвет по време на служебния кабинет.

В четвъртък до редакционното приключване на броя от икономическото министерство не отговориха на въпросите на "Капитал Daily" дали има изработени окончателни наредби и кога евентуално ще се стартира процедурата по приемането им. Представители на сектора пък казаха пред вестника, че ще търсят среща с новото правителство, за да молят за ускоряването на процеса.

Защо е важно

Заложеният тримесечен срок за приемането на част от наредбите и неизпълнението му на практика ще блокира изпълнението на закона. Така например досега апартхотелите не подлежаша на категоризацията, но според новия закон вече ще получават звезди. За да се случи това обаче, трябваше да се изготви наредбата, която разписва критериите за категоризация, което обаче не е факт. Така на практика процесът по категоризация на този тип обекти не може да стартира, което създава напрежение в хотелиерския бранш, който от години се оплаква от нелоялната им конкуренция.

Подобен е и казусът с изискванията към офисите на туроператорите, наредбата за които също не е готова. До юни трябваше да бъде готова и новата наредба за организирането на детски пътувания - законодателство, което според бранша има нужда от промени заради някои неработещи правила, както и заради изискванията, които поставят чуждестранните партньори на българския бизнес. На практика ще се забави и формирането на туристически райони в страната, правилата, за които също не са готови. Амбициите на бранша бяха те да са структурирани до края на годината, за да кандидатстват по европейските фондове за финансиране на реклама.

✓ И Световната банка ревизира прогнозата си за икономиката на България

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/06/13/2080800_i_svetovната_bank_a_revizira_prognozata_si_za/

Институцията очаква 1.2% ръст през тази година

Световната банка е поредната институция, която ревизира прогнозата си за развитието на българската икономика през тази година. В сравнение с тези на Европейска комисия и българското правителство обаче международната институция е малко по-голям оптимист. Нейната прогноза е за икономически растеж от 1.2% през тази година и 2.1% през 2014 г., което съвпада с очакванията на Международния валутен фонд. Служебното правителство пък прогнозира растеж от 1% през тази година, а ЕК - 0.9 %.

Въпреки по-добрите очаквания на Световната банка за българската икономика те са по-ниски от януарската прогноза на институцията, която беше за растеж на БВП от 1.9 на сто през тази година. В доклада си за перспективите пред световната икономика, банката описва бъдещето като период с по-малко шокове, но и забавено развитие на икономиките.

България обаче е една от държавите с най-нисък растеж в сравнение с повечето от останалите от Югоизточна Европа. Страната ни е и сред страните с най-голяма разлика между реалния брутен вътрешен продукт и този, който може да бъде постигнат, ако се създадат всички необходими предпоставки. За България това отклонение варира между 3 и 4% от БВП за последните години.

"Още в края на миналата година коментирах, че правителството залага нереалистично висок растеж от 1.9% и сегашната прогноза на Световната банка само потвърждава това. Рисковете за бюджета са свързани с изпълнението на приходната част", коментира по този повод министър-председателят Пламен Орешарски.

Проблемите

Банката обръща внимание и на високата безработица, която е в резултат на забавеното възстановяване. Финансовата институция посочва България и като една от държавите с изключително нисък растеж на кредитирането. Тази констатация се потвърждава и от тримесечния бюлетин на БНБ "Икономически преглед".

Според авторите на анализа продължаващата вече близо година (от август 2012 г.) тенденция на забавяне на кредитния ръст ще се запази. Резултатите от анкетата за кредитната дейност на банките, провеждана от БНБ всяко тримесечие, показва, че през периода януари – март 2013 г. има минимален прираст в търсенето на заеми от предприятия спрямо предходното тримесечие.

Основните фактори за по-ниското търсене, посочени от банките, са били по-големите възможности на предприятията да използват както небанково финансиране, така и вътрешнофирмени източници на финансиране. В същото време редица национални институции прогнозираха ускоряване на кредитирането през тази година, главно заради отслабналия натиск към българските банки и корпоративния сектор да обслужват натрупаните преди кризата задължения.

darikfinance.bg

✓ Безработицата в българските села е сред най-високите в ЕС

<http://www.darikfinance.bg/novini/95143/%C1%E5%E7%F0%E0%E1%EE%F2%E8%F6%E0%F2%E0+%E2+%E1%FA%EB%E3%E0%F0%F1%EA%E8%F2%E5+%F1%E5%EB%E0+%E5+%F1%F0%E5%E4+%ED%E0%E9-%E2%E8%F1%EE%EA%E8%F2%E5+%E2+%C5%D1>

В края на миналата година у нас в градовете са живели 5,3 млн. души или 73 на сто от населението, а в селата - 1,9 млн. души, или 27 на сто от населението на страната. За първи път в демографската история на България населението на селата пада под 2 милиона души. Това сочат обобщени данни на НСИ за демографските тенденции в страната. Безработните в българските села през миналата година са били 125 хиляди, като там коефициентът на безработица надхвърля 16 на сто, отчита националната статистика.

Обобщени данни на Евростат за безработицата в селските региони на ЕС показват, че най-висок процент безработица в селските региони на ЕС е бил регистриран в Испания - 17 на сто. Двучифрено число на безработица в селски райони на ЕС е било отчетено още /освен в България/ - в Естония, Ирландия, Гърция, Латвия, Литва, Словакия и Унгария. Според данните на Евростат - около 112 млн. души в ЕС обитават селски райони, но земеделският труд в ЕС-27 се оценява през 2012 г. на 10,1 млн. работещи единици. Една работна единица се равнява на едно лице, работещо на пълно работно време цяла година, уточнява анализът.

Данните на европейската статистика отчитат, че през миналата година приблизително с една четвърт е намалял броят на хората в ЕС, които се занимават със земеделски труд в сравнение с предходното десетилетие. Най-голямо общо намаление на заетостта в селскостопанското производство е отчетено в Словакия - минус 59 на сто и Естония - минус 56 на сто. Заетостта в селското стопанство е намаляла с приблизително 30 на сто още в България, Латвия, Румъния, Чехия, Унгария, Гърция, Швеция и Дания.

Единствените страни в ЕС, които отчитат увеличение на селскостопанския им труд за последните 10 години са Малта - ръст с 14 на сто и Ирландия - ръст от 5 на сто. Анализът отчита също и миграцията на населението към селските райони в ЕС, като най-значим прираст на населението в преобладаващо селски региони е регистриран в Белгия /8 на хиляда/ и Франция /5,3 на хиляда/.

Франция отчита и най-значим ръст на население, което живее в предимно селски райони - 19,5 млн. души. Други страни със значителен брой от хората, които живеят в селски райони са Ирландия, Чехия, Полша и Словакия - с приблизително една трета селско население. От друга страна най-голям спад на населението в селски райони е регистриран в Литва и Латвия - минус 20 на сто. За България Евростат отчита спад на населението в селските райони от минус 10 на сто. През миналата година в преселванията между населените места в България са участвали 82 250 лица, като най-голямо териториално движение е регистрирано по направлението "град - град" /46,5 на сто/, показва справка на НСИ.

Значително по-малки по брой и относителен дял са миграционните потоци по направлението "село - село" - 9,4 на сто. Относителният дял на преселилите се от градовете в селата е 21 на сто и е по-малък, отколкото в обратното направление - "село - град" - 23 на сто.

Към края на миналата година населените места у нас са били 5278, от които 257 са градове и 5021 - села.

Разпределението на населението по населени места в края на годината е резултат от неговото естествено и механично движение, а така също и от административните промени в селищната структура на страната, показват данните на НСИ. Към края на 2012 година населените места у нас без население са били 172.

Най-голям брой населени места без население е имало в областите Габрово, Велико Търново и Кърджали, а в около 1100 български села живеят от 1 до 49 души.(БТА)

✓ Как немската рецепта топи младежката безработица

<http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=2056411>

Младежката безработица в България приближава 30% по данни на Евростат и е един от най-сериозните дългосрочни проблеми пред икономиката ни. В ЕС най-голяма е младежката безработица в Испания, където тя достига вече 56%. Подобна е статистиката още в Португалия, Италия, Гърция, Словакия, Латвия. Проблемът е толкова сериозен, че се превърна в един от основните пред ЕС.

Южноевропейските държави и някои източноевропейски вече обявиха своите мерки за борба с липсата на работни места за хора до 29 години. Те си приличат, тъй като са заимствани изцяло от опита на Германия.

Тия дни **БСП обяви и своя план за намаляване на безработицата** сред младежите, като част от него също донякъде напомня някои германски практики. Какви са те?

Германия се превърна в пример за борбата с младежката безработица и все повече членки на ЕС се обръщат към нейната система на обучение. Става дума най-вече за т. нар. дуално обучение, или комбинирането на теория и практика още от училищните години.

Германците, а и всички немскоезични държави имат система на образование, която не допуска на пазара на труда да се появят неквалифицирани работници. Всеки, който няма намерение да следва, се кандидатират за място за обучение в предпочитана от него фирма. Независимо дали става дума за стаж като сътрудник в адвокатска кантора, асистент в лекарска практика, в хлебарница, в банка или магазин.

Висшето образование в немскоезичния свят е разтоварено от всички професии, за които е по-важно да си обучен на място и чиято теория можеш да научиш и в професионалното училище (в България еквивалент на това училище е техникумът). Всеки ученик, абитуриент или абсолвент задължително е обучаван между две и три години, като ученето е съпроводено с практика и приключва с тежък изпит.

Повечето фирми наемат бъдещите си работници именно измежду стажантите, които сами са подготвили. Че това функционира безотказно дори и във времена на криза, стана ясно от сътресенията в еврозоната. Германия е от малкото държави, които не пострадаха от тях, като една от заслугите за това е на високата квалификация на работниците. Младежката безработица в Германия е едва 8%.

Именно по тази причина Испания, Гърция, Португалия, Италия, Словакия и Латвия със съдействието на Европейската комисия подписаха миналата година меморандум, съдържащ конкретни мерки за въвеждане на системата на дуално професионално обучение, заимствани изцяло от Германия.

България също обмисля как да насърчи бизнеса да наема млади хора. От БСП предлагат фирмите, които дават стипендии за ученици и студенти, а след това ги наемат, да плащат по-малки данъци. Дали финансовото министерство ще се съгласи на преференции все още не е ясно. Основният въпрос е как намаляването на данъци ще се отрази върху държавния бюджет.

БСП предлага още работодателят да плаща по-ниски осигуровки за младежите, които за първи път започват работа. Тези пари да бъдат поети от държавата. В този случай работодателят ще е длъжен да запази служителя поне година. Идеята фирми да обучават младежи е заета от Германия.

Това да става обаче с държавна субсидия – не Макар че в Германия също години наред се водеха дебати как предприятията да бъдат стимулирани да обучават кадри. Ставаше дума за въвеждане на задължителна квота за практиканти във всяка фирма. Онези, които не изпълняват квотата, трябваше да внасят определена сума във фонд, предназначен за обучението на млади хора. Парите от този фонд пък щяха да се разпределят към фирмите, обучаващи повече младежи, отколкото е задължителната им квота. Проектозаконът бе одобрен в Бундестага, но отхвърлен от горната камара през 2006 г. и оттогава дебатите по този въпрос са забравени. Финансирането на обучението в момента си е работа или на фирмите, или в някои браншове се поема от самите практиканти. Държавата тогава им отпуска стипендии със специално ниски лихви също както при студентите.

Задължителното професионално обучение освен хилядите предимства има и някои недостатъци, с които Германия се бореше през последните години. Единият от тях бе раждането на така нареченото поколение практиканти. Фирмите често се възползваха от ниската цена на труда на практикантите и вместо след стажа им да ги назначават, просто си вземаха нови. Така хората, които днес са между 30 и 40 години, прекараха години наред, стажувайки от фирма във фирма.

Заради дръпването на икономиката напред през последните години този проблем засега изчезна, тъй като кадри се търсят. Той обаче ще се появи при следващата стагнация.

Другата критика към този модел е сравнително трудното начало на професионалния живот на имигрантите, както и нелесната смяна на вида работа, ако в твоя бранш има криза. Тези проблеми ще бъдат наследени заедно с предимствата на дуалното обучение и от всички страни, въвеждащи германския модел.

Някои въпросителни изникват и около идеите на БСП. Публична тайна е, че 30-те процента безработни младежи в България са предимно от ромския етнос. В голямата си част те са трайно безработни, не притежават никакви трудови умения, а често нямат дори елементарна грамотност. Как и защо ще бъдат наемани за стаж от фирми?

Стажовите в Германия също така завършват с тежък изпит, който се полага пред индустриалната и търговска камара. В мерките на БСП подобен изпит не е предвиден. Тоест не е ясно дали срещу държавни преференции фирмите няма да назначат няколко души, които просто ще правят кафе или наистина ще обучат младежите

Друг проблем е огромната липса на подходящи фирми и предприятия за висококвалифицирани младежи. Къде точно ще прави стаж един бъдещ инженер, занимаващ се с развитето на нови енергийни технологии? Или бъдещите специалисти по ядрена физика, например?

Обвързването на обучението и образованието е наложителна мярка в България, за която отдавна настоява бизнесът. Но година стаж в някоя произволна фирма не е достатъчна мярка. Небоходимо е да се направи реформа още в средното образование. Една от мерките на плана "Орешарски" бе връщането на техникумите. Може би БСП трябва да помисли и по тази точка.